

5003/00.01.02.00/2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Julkinen versio

10.12.2025

Turvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun katsaus 2025

Kuluneen vuoden aikana on jatkettu hyvinvointialueelle siirtyneiden kiinteistöjen, toimintojen ja henkilöstöön liittyvien turvallisuusasioiden kartoittamista. Tähän on kuulunut mm. lakisääteisten turvallisuussuunnitelmien, lukitukset, kulunvalvonnat, kameratekniikat, henkilöhälytysjärjestelmät, varavoimaan ja turvallisuuteen liittyvien ohjeistuksien ja koulutuksien ajantasaisuudet ym.

Kehittämiskohteina ovat edelleen olleet etenkin pelastus- ja poistumisturvallisuussuunnitelmien päivittäminen ja yhtenäistäminen sekä turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien kokoaminen PELSU-järjestelmään yhdeksi hallittavaksi kokonaisuudeksi.

Yksintyöskentelyn turvaan on luotu koko hyvinvointialueen kattava hälytysjärjestelmä 9Solutions HERO-paikantavan mobiilisovelluksen avulla.

Vartiointipalvelut on kilpailutettu ja uudet alueelliset palvelutuottajat valittu. Uudet sopimukset alkavat 1.6.2026 alkaen. Palvelutuottajat ovat

- Eteläinen alue: STSEC Ky
- Keskinen alue: Securitas Oy
- Pohjoinen alue: Safecare Oy

Teknisistä turvallisuusjärjestelmistä on kartoitettu turvallisuuskameroiden (n.1500 kpl) toimintakunnot ja tehty laillisuuden tarkasteluja sekä tehty järjestelmien yliheittoja Istekin tekniseen ympäristöön. Yliheittot saadaan valmiiksi alkuvuodesta 2026, jonka jälkeen kaikki turvallisuuskamerat on saatu täysin omaan hallintaan. Samoin lääkehuollon turvallisuuteen liittyviä toimia lukitusten ja kameravalvonnan osalta toteutettu.

Henkilöturvallisuususselvityksien teettämistä suojelupoliisilta on jatkettu vuonna 2025. Turvallisuususselvityksiä on teetetty laajalti lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja uusien työntekijöiden osalta. Turvallisuuspalvelut on koordinoanut henkilökunnan kuvallisten henkilökorttien hankintaa (n. 10 000 henkilökorttia tilattu).

Varavoimakoeistuksia tehtiin KYS-kampukselle ja lisälmen kampukselle loka-marraskuussa 2025. Varkauden Aalto-kampukselle

5003/00.01.02.00/2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Julkinen versio

10.12.2025

ei testiä tehty, siellä tapahtuu todellisen sähkökatkoksen takia (varavoimajärjestelmä testattiin tämän myötä).

Turvallisuustoiminnan yhteistyön parantamiseksi on toimintayksiköihin nimetty turvallisuusyhdyshenkilöitä ja kiinteistökohtaisia turvallisuuskoordinaattoreita. Heitä on reilut 300 henkilöä. Yhdyshenkilöiden- ja koordinaattoreiden kouluttamista on tehty säännöllisesti, vähintään 4 kertaa vuodessa pidettävissä koulutustilaisuuksissa.

Yksiköihin on luotu turvallisuus- ja valmiuskansiot. Kansioiden käyttönotolla hyvinvointialueen yksiköt varmistavat etukäteen varautumistoiminnot häiriötilanteita varten ja turvaavat oman toiminnan jatkuvuutta eri häiriötilanteissa.

Turvallisuuskoulutuksia on pidetty suunnitelmallisesti. Alkusammutus- ja poistumisharjoituksia sekä turvakortti- ja paloturvallisuuskoulutuksia on pidetty henkilökunnalle turvallisuuspalveluiden toimesta. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutusten tarve on suuri hyvinvointialueella ja niihin tullaan luomaan uusia koulutuskäytäntöjä ensi vuoden aikana.

Hyvinvointialueella tehtiin tänäkin vuonna noin 3000 työturvallisuusilmoitusta uhka- ja väkivaltatilanteista. Henkilökunnan systemaattinen kouluttaminen uhka- ja väkivallanhallintaan on yksi tärkeistä painopistealueista. Uhka- ja väkivaltatilanteiden vuoksi on vartiointipalvelujen ja teknisten turvallisuusjärjestelmien varmistaminen riskikohteissa ensiarvoisen tärkeää. Haasteita näiden osalta on paljon henkilökunnan ja kiinteistöjen suuren lukumäärän sekä maantieteellisen hajonnan takia.

Pohjoisella alueella aloittaa uusi turvallisuusasiantuntija Mervi Paldanius 7.1.2026.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen varautuminen ja valmiussuunnittelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueen asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö

5003/00.01.02.00/2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Julkinen versio

10.12.2025

toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön ja ajoneuvojen varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Pohjois-Savon hyvinvointialueella on tiivis yhteistyö kriittisten yhteistyökumppaneiden ja viranomaisien kanssa. Erityisen riskin ja varautumistarpeen muun muassa suuronnettomuuksia varten aiheuttavat maakunnan alueella sijaitsevat riskikohteet.

Hyvinvointialueen palvelujen järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Hyvinvointialueen hankinnoissa on huomioitava varautumisasiat, jotta turvataan palveluiden jatkuvuus normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Vuonna 2022 laadittu kokonaisturvallisuuden perusteet -asiakirjan sisältö päivitettiin vuoden 2025 aikana ja sen rakennetta muutettiin. Uudistuksen yhteydessä asiakirjan nimi muutettiin muotoon ”Kokonaisturvallisuus Pohjois-Savon hyvinvointialueella – varautumisen ja valmiussuunnittelun konserniohje”. Nimimuutoksella haluttiin selkiyttää uudistetun asiakirjan merkitystä varautumisen ja valmiussuunnittelun ohjaamisessa hyvinvointialueella. Sisällön päivityksen yhteydessä asiakirja siirrettiin hyvinvointialueella käytössä olevaan sähköiseen IMS-tietojärjestelmään.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa antaa yleisiä suunnitteluperusteita organisaatiolle ja eri toimialojen varautumistoiminnalle normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman salaisissa liitteissä on määritetty yksityiskohtaisia yhteisiä perusteita sekä vaatimuksia, jotka tulee huomioida eri toimialojen varautumisessa ja valmiussuunnittelussa. Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa siirrettiin vuoden 2025 aikana hyvinvointialueen IMS-tietojärjestelmään. Valmiussuunnitelman rakenne on muutettu vastaamaan Hyvil Oy:n esittelemää valmiussuunnitelman valtakunnallista rakennetta ja valmiussuunnitelman sisältö on

5003/00.01.02.00/2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Julkinen versio

10.12.2025

päivitetty ajantasaiseksi. Valmius, varautuminen ja jatkuvuudenhallinta ovat jatkuva prosessi, jonka aikajänne on useita vuosia. Tästä syystä suunnittelun tulee olla päivityskierrossa sekä säännöllisessä testauksessa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialat ovat toteuttaneet valmiussuunnittelua toimialakohtaisen lainsäädännön mukaisesti (308/2023 Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin § 1) ja saaneet tähän toimialakohtaista ohjausta kuluneen vuoden aikana Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselta (612/2021 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 51). Suunnittelun lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on osallistunut koulutuksiin ja harjoituksiin.

Pohjois-Savon hyvinvointialue osallistui helmikuussa Kainuun prikaatin johtamaan Northern Stone 25 - paikallispuolustusharjoitukseen. Harjoitus kokosi yhteen eri toimijoita, joiden yhteistyö on keskeistä poikkeus- ja häiriötilanteiden hallinnassa. Mukana oli useita viranomaisia pelastuslaitokselta, poliisista, puolustusvoimilta ja sosiaali- ja terveystoimesta. Lisäksi mukana oli kuntien ja kaupunkien edustajia, järjestöjä sekä vapaaehtoisia. Harjoituksen tavoitteena oli vahvistaa paikallispuolustuksen toimintavalmiutta ja kehittää eri viranomaisten sekä muiden toimijoiden yhteistyökykyä todellisia uhkatilanteita varten. Harjoituksen aikana eri toimijat pääsivät testaamaan ja kehittämään omaa suorituskyykyään sekä harjoittamaan viranomaisten välistä yhteistyötä monipuolisissa ja vaativissa skenaarioissa.

Marras–joulukuun aikana Pohjois-Savon pelastuslaitos järjestää varautumistilaisuuden kymmenellä Pohjois-Savon paikkakunnalla. Varautumiskiertueen tavoitteena on lisätä asukkaiden tietoisuutta arjen turvallisuudesta sekä tarjota mahdollisuus avoimeen keskusteluun varautumisesta häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Tilaisuuksissa asiantuntijat kertovat kotitalouksien omatoimisesta varautumisesta, vastaavat kysymyksiin ja antavat käytännön vinkkejä siitä, miten jokainen voi parantaa omaa ja lähipiirinsä turvallisuutta. Samalla halutaan rohkaista ottamaan aktiivinen rooli oman turvallisuutensa edistämiseksi ja jakamaan ajatuksiaan sekä kokemuksiaan varautumisesta.

5003/00.01.02.00/2025

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Julkinen versio

10.12.2025

Vuoden 2026 aikana jatketaan varautumisen, valmiuden ja väestönsuojelun aktiivista kehittämistä hyvinvointialueen sisäisesti sekä yhteistyössä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.